

การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมการละเล่นกรือโต๊ะ อำเภอแวง จังหวัดนราธิวาส Conservation of Art and Cultural Kertok Play in Waeng District, Narathiwat Province

ชาฮีดิน นิติปาก¹, กามิลียา หะยียะฮา¹, ฟิร์ดอวซ์ มุหะมัด¹, รอฮานี เตฮา¹, สุลัยมาน สมาเฮ¹
Sahidin Nitiphak¹, Kamiliya Hayehasa¹, Firdaus Muhamat¹, Rahani Tehsa¹, Sulaiman Smahae¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ความรู้ศิลปวัฒนธรรมการละเล่นกรือโต๊ะ และ 2) เพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมการละเล่นกรือโต๊ะในชุมชนยะโฮ อำเภอแวง จังหวัดนราธิวาส โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางดนตรีมานุษยวิทยาทางครุฑวิทยา ได้ข้อมูลจากงานวิจัย หนังสือ เอกสารที่เกี่ยวข้อง สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และศึกษาข้อมูลภาคสนามด้วยวิธีการสำรวจและสัมภาษณ์วิทยากรในชุมชนยะโฮและชุมชนใกล้เคียง การสัมภาษณ์เชิงลึกจะมุ่งเน้นรายละเอียด การสังเกต และถ่ายภาพประกอบ

ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาศิลปวัฒนธรรมการละเล่นกรือโต๊ะทำให้ทราบถึงวิวัฒนาการ องค์ประกอบ วิธีการเล่น การแข่งขันรวมถึงปัญหาและอุปสรรคกรือโต๊ะในอำเภอแวง จังหวัดนราธิวาส มีองค์ความรู้ที่พร้อมจะถ่ายทอดให้แก่คนรุ่นหลังและผู้สนใจได้ศึกษาประวัติความเป็นมา ภูมิปัญญาศิลปวัฒนธรรมกรือโต๊ะอันเป็นมรดกของคนในชุมชน และ 2) ผู้ที่มีความรู้ความสามารถควรตระหนักและปลูกฝังให้มรดกที่ดีที่ ทบพวนการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม การละเล่นกรือโต๊ะมาเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างเอกลักษณ์ของคนรุ่นใหม่ให้ได้

คำสำคัญ: กรือโต๊ะ, ศิลปวัฒนธรรม, อนุรักษ์

Abstract

This research aimed 1) to investigate the body of knowledge of art and cultural Kertok play and 2) to conserve the art and cultural Kertok play of Yak-Ho Villang, Waeng District, Narathiwat Province. This qualitative research utilized the ethnomusicology method. The data were collected from research articles, books, related paper, digital media, and an in-depth interview which was employed with experts in the community of Yak-Ho and nearby area. The in-depth interview emphasized on details, observations, and photographs.

The findings of the study revealed that 1) the investigation of the art and cultural Kertok play contributed to knowing the evolution, components and ways of the play, its competition, and problems and obstacles. In addition to these, the study showed that the investigation led to having the body of knowledge regarding its history and cultural wisdom that can be transferred to the new generation. Furthermore, 2) the study disclosed that knowledgeable locals who are good at the play should realize and cultivate

¹คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

¹Faculty of Liberal Arts, Princess of Naradhiwas University

the new generation good attitude in order to conserve the play so that it can be part of their identity.

Keywords: Kertok, Art and Culture, Conserve

บทนำ

ธรรมชาติของมนุษย์ล้วนเกิดมามีปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตตั้งแต่กำเนิด ปัจจัยหลักประกอบไปด้วย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยและยารักษาโรค และปัจจัยพื้นฐานที่เกี่ยวข้องตามมาคือ ความรัก ความสุข ความมีเกียรติ ความสนุกสนาน เป็นต้น สำหรับมนุษย์การร้องรำทำเพลงพริ้วผอมเสียงดนตรีมีมาช้านานและจะอยู่คู่กับท้องถิ่นทุกยุคทุกสมัย การเปลี่ยนแปลงรูปแบบ อุปกรณ์ ความเชื่อ การนำไปใช้ ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบในแต่ละพื้นที่ ในอดีตสามจังหวัดชายแดนใต้ของไทยมีประวัติศาสตร์อันยาวนานมากและเป็นที่ยึดมั่นในนามรัฐปาตานี ที่มีการติดต่อสื่อสารจากกลุ่มชนชาติพันธุ์ที่หลากหลาย ได้สร้างความสัมพันธ์ผ่านการค้าขายในระดับภูมิภาค เช่น ประเทศอินเดีย จีน กลุ่มโลกมลายู ทำให้วัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่นี้มีความหลากหลายและสั่งสมมาถึงปัจจุบัน

วัฒนธรรมนั้นจะยังคงดำรงไว้โดยมีลักษณะการเปลี่ยนแปลงหมายถึงการเผชิญสภาวะวัฒนธรรมที่แตกต่างและการคงที่หมายถึงการรักษาสภาวะดั้งเดิม ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่คนมลายูในพื้นที่ได้นับถือมานานแล้ว ผู้คนเหล่านี้พูดภาษามลายู มีวัฒนธรรมการใช้ชีวิตอย่างมลายู กระนั้นเองพิธีกรรมและพิธีการที่เป็นความเชื่อดั้งเดิมของคนมลายูได้ขัดกับหลักปฏิบัติศาสนา ในระยะหลังผู้คนจึงไม่นิยมกระทำกัน อย่างไรก็ตาม สังเกตได้ชัดว่าคนมลายูมีวัฒนธรรมเอกลักษณ์ที่เด่นชัดเป็นของตัวเองปรับตัวเข้ากับการแพร่เข้ามาของศาสตร์และศิลป์ของศาสนาอิสลาม (Bakar, 2001)

จากสัญชาติของความเป็นมลายูดั้งเดิมบวกกับสภาพภูมิประเทศติดต่อกับประเทศมาเลเซีย ในปัจจุบัน ถ้าพูดถึงเอกลักษณ์ทางดนตรีพื้นบ้านคนมลายูในสามจังหวัดกับคนมลายูทางตอนเหนือมาเลเซียไม่แตกต่างกัน เป็นลักษณะเรียบง่าย ประดิษฐ์อย่างง่ายๆ จากวัสดุใกล้ตัวมีการรักษาเอกลักษณ์ความเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งดนตรีสามารถเรียนรู้แง่มุมหลากหลายได้จากเหตุการณ์ในขณะนั้น (ศรีธัญ นักรบ, 2557) เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นสื่อถ่ายทอดวิถีรูปแบบของมนุษย์ที่สามารถสร้างคุณค่ามรดกทางวัฒนธรรม ต้นกำเนิดของดนตรีพื้นบ้านอาจมาจากความเชื่อเรื่องประเพณี วัฒนธรรม ในวิชาการให้ความเห็นว่าดนตรีเกิดจากการเลียนเสียงสัตว์ เพื่อจุดประสงค์ในการล่า มนุษย์จึงเริ่มเรียนรู้สิ่งประดิษฐ์ต่างๆ ด้วยวิธีการกระทบกันเช่น ไม้เคาะกับไม้ หรือไม้มาเคาะกับหิน เป็นต้น ในส่วนดนตรีพื้นบ้านนิยมใช้ประกอบการทำพิธีที่ต้องใช้อุปกรณ์หรือเครื่องดนตรีประกอบการทำพิธี บางท้องถิ่นอาจได้รับอิทธิพลวัฒนธรรมทางดนตรีจากประเทศเพื่อนบ้าน มาประยุกต์กลายเป็นดนตรีเฉพาะท้องถิ่นของตน และการที่ลักษณะดนตรีของแต่ละท้องถิ่นแตกต่างกัน ทำให้เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการเล่นแตกต่างกันไปด้วยตามลักษณะของดนตรีพื้นบ้านในท้องถิ่นนั้นๆ ณัฐพจน์ โพธิ์เจริญ (2559) ให้ความเห็นว่าปัจจุบันถือได้ว่าเป็นช่วงสมัยที่มีวัฒนธรรมจากหลากหลายประเทศได้เข้ามาทับทาบอย่างมาก การรวมกลุ่มของชุมชนถือเป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญในการจัดกิจกรรมด้านต่างๆ ที่สร้างระบบระเบียบทางความต้องการของมนุษย์

สังคมมลายูเวลาวางส่วนใหญ่นิยมเล่นเครื่องดนตรีประเภทตี (Percussion Instruments) เครื่องดนตรีที่เล่นได้แก่ กรือโต๊ะ บานอ รำมะนาและกอมบั้ง ที่คงสภาพการเล่นเอกลักษณ์ของคนมลายู สำหรับเครื่องเล่นดนตรีพื้นบ้านบางชนิด กรือโต๊ะเป็นที่นิยมอย่างมากทางตอนล่างของจังหวัดนราธิวาส จากคำบอกเล่าชาวบ้าน กรือโต๊ะเคยใช้แสดงในโอกาสสำคัญในการต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง งานสำคัญ บางครั้งแสดงในโอกาสการต้อนรับเสด็จ การมาเยือนของของกษัตริย์ราชวงศ์ปาตานี และราชวงศ์จักรีปัจจุบัน ทุกครั้งที่ได้เสด็จลงมาเยี่ยมเยือนประชาชนจังหวัดนราธิวาสจะมีการแสดงการเล่นกรือโต๊ะทุกครั้ง และทุกๆ ปี จะมีการจัดแข่งขันกรือโต๊ะระหว่างชุมชนในอำเภอหรือประเทศเพื่อนบ้านก็มีการส่งเข้าร่วมแสดงเป็นการสร้างความ

สัมพันธ์ระหว่างกันผ่านการแข่งขันดนตรีที่บ้าน สังเกตได้ว่าความสำคัญของดนตรีอยู่ที่การสร้างและพัฒนาทั้งผู้ฟัง ผู้แสดง ดนตรีและนักวิชาการ เพื่อให้ดนตรีที่มีอยู่ในสังคม เป็นวัฒนธรรมที่นาภาคภูมิใจของสังคม (ธนุทธิ์ สุทธิจิตต์, 2552)

ปัจจุบันบรรยากาศดังกล่าวไม่มีให้เห็นแล้วหรืออาจมีเหลืออยู่น้อยมาก จะเห็นได้ชัดว่ากรือโต๊ะในอดีตเป็นศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้านที่มีความสำคัญทั้งในด้านวัฒนธรรมและความสัมพันธ์ระหว่างสังคมหรือชนชาติ เพราะถือว่าเป็นการแสดง เอกลักษณ์ ของคนมลายูมุสลิมในพื้นที่ที่ต้องอนุรักษ์และเผยแพร่ให้คนรุ่นหลังได้ศึกษา จากความสำคัญดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัย ตั้งใจจะศึกษาประวัติความเป็นมาของกรือโต๊ะที่เป็นมรดก คุณค่าทางวัฒนธรรมที่ยังหลงเหลือในชุมชนยะหือ รวมถึงรื้อฟื้น องค์ความรู้ศิลปวัฒนธรรมกรือโต๊ะอีกครั้ง ผู้วิจัยคาดหวังว่าการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงต่อการศึกษาดนตรี พื้นบ้าน ทั้งยังก่อให้เกิดการบันทึกหลักฐานรวมทั้งส่งเสริมการละเล่น กรือโต๊ะให้เป็นที่รู้จักแก่ชนรุ่นหลังสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ความรู้ศิลปวัฒนธรรมการละเล่นกรือโต๊ะ
2. เพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมการละเล่นกรือโต๊ะในชุมชนยะหือ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพตามหุขยดุริยางควิทยา (บัญญัติ รุ่งเรือง, 2549) การได้ข้อมูลจากงานวิจัย หนังสือ เอกสารที่เกี่ยวข้อง สื่อวีดิทัศน์ และศึกษาข้อมูลภาคสนามด้วยวิธีการสัมภาษณ์ องค์ความรู้จากประสบการณ์เชิงลึก ที่ มุ่งเน้นรายละเอียด การสังเกตการณ์ และการถ่ายภาพประกอบ นำเสนอข้อมูลในรูปแบบพรรณนาตีความ ที่มุ่งเน้นรายละเอียด การสังเกต และการถ่ายภาพประกอบ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาก่อนอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมการละเล่นกรือโต๊ะ ชุมชนยะหือ และศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากชุมชนใกล้เคียงที่มีการแสดงอย่างต่อเนื่องและที่เคยปรากฏให้เห็น จำนวน 9 แห่งๆ ละ 2 คน ได้แก่ ชุมชนหมู่เกาะบาง ชุมชนบาลา-ฮาลา ชุมชนต่อแล ชุมชนบาโอะ ชุมชนละหาร ชุมชนหมู่เกาะตา ชุมชนเจ๊ะเต็ง คณะดาวทอง และพิพิธภัณฑสถานตำบลโล๊ะจูด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการเก็บข้อมูล 2 วิธี ได้แก่ ข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) และข้อมูลภาคสนาม (Field Research) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ข้อมูลจากเอกสาร ศึกษาเก็บรวบรวมจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ การศึกษาข้อมูลทางเอกสารก่อนที่จะเก็บข้อมูลภาคสนามเป็นข้อมูลเพิ่มเติม โดยค้นคว้าจากมหาวิทยาลัย ห้องสมุดประชาชน สถาบันการศึกษา หน่วยงาน ศูนย์การเรียนรู้ หนังสือ วิทยานิพนธ์ แหล่งสืบค้นอิเล็กทรอนิกส์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น
2. ข้อมูลจากภาคสนาม โดยวิธีการสำรวจ สัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต และการสนทนากลุ่ม
  - 2.1 การสำรวจ (Inventory) เก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดประเด็นหัวข้อขององค์ความรู้ วัฒนธรรมและความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกรือโต๊ะ
  - 2.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) เพื่อใช้สัมภาษณ์กลุ่มผู้ที่มีประเด็นคำถามเกี่ยวกับองค์ความรู้และแนวทางของการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมการละเล่นกรือโต๊ะ
  - 2.3 การสังเกต โดยใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) ใช้กับกลุ่มวิทยากร และผู้ปฏิบัติ สังเกตสภาพแวดล้อม วิธีการแข่งขัน กติกาของการละเล่นกรือโต๊ะ

2.4 การสนทนากลุ่ม (Focused Group Guideline) เป้าหมายคือเพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาศิลปะวัฒนธรรม การละเล่นกรือโต๊ะ การผลิต ความเชื่อ ลักษณะที่เครื่องดนตรี ในแต่ละชุมชน ระหว่าง 2-3 คน

การจัดเก็บข้อมูล

ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยสัมภาษณ์ทั้งผู้เล่น ผู้ผลิตและนักปราชญ์ในพื้นที่ที่มีความรู้เกี่ยวกับเครื่องดนตรีกรือโต๊ะ ด้วยวิธีการบันทึกเสียง หรือจดบันทึกตามความเหมาะสม ในส่วนการสังเกตผู้วิจัยจะพิจารณาลักษณะรูปลักษณะของ ดนตรี รูปทรง ลวดลาย ส่วนประกอบ การละเล่น และขนบนิยมในแต่ละชนิดมาประกอบ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ด้วยตนเอง โดยเก็บข้อมูลภาคสนามในพื้นที่ชุมชนยะหออ อำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส และพื้นที่ใกล้เคียง ศึกษาประวัติความเป็นมาของการละเล่นกรือโต๊ะในชุมชนยะหออ รวมทั้งศึกษาศิลปะวัฒนธรรมที่ปรากฏเป็นอัตลักษณ์ของสังคมมาโดยผู้มีประสบการณ์ด้านการละเล่นและผู้ได้รับการสืบทอด ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากเอกสารต่างๆ มาศึกษาอย่างละเอียดตามขอบเขตด้านเนื้อหาที่กำหนดไว้ และนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ที่ได้บันทึกไว้หรือการแสดงก่อนเริ่มจนจบการแสดงโดยวิธีการสรุปสาระสำคัญ นำข้อมูลดังกล่าวที่ได้จากเอกสารและจากการสัมภาษณ์ สังเกตและการถ่ายภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว มาตรวจสอบความถูกต้อง และศึกษาตามขอบเขตเนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการเก็บรวบรวมวิเคราะห์แนวโน้มการละเล่นกรือโต๊ะในโอกาสจากการสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์ ประเด็นในการวิเคราะห์คือ เพื่อศึกษาองค์ความรู้ศิลปะวัฒนธรรมการละเล่นกรือโต๊ะ ประวัติความเป็นมา องค์ความรู้ด้านดนตรี ขนบธรรมเนียมรวมถึงภูมิศาสตร์ของพื้นที่ และเพื่อรู้พี่น้ององค์ความรู้เรื่องศิลปะวัฒนธรรมการละเล่นกรือโต๊ะ สังเกตแนวโน้ม ผลการพัฒนา แนวทางรวมถึงรูปแบบการเรียนรู้และการถ่ายทอด

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยสามารถสรุปตามประเด็นวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1) ด้านองค์ความรู้ศิลปะวัฒนธรรมการละเล่นกรือโต๊ะ ความเป็นมาการละเล่นกรือโต๊ะ คำว่า "กรือโต๊ะ" มาจากภาษามลายูไม่มีความหมายที่แน่ชัด ปรากฏเพียงแค่อุปกรณ์ชนิดหนึ่งที่ทำจากผลมะพร้าวแห้งกับไม้ใช้ตีแล้วทำให้เกิดเสียงดังเป็นจังหวะ การละเล่นกรือโต๊ะเป็นที่รู้จักกันดีในอำเภอเวียง และอำเภอใกล้เคียงในจังหวัดนราธิวาส เดิมที กรือโต๊ะมีจุดประสงค์เพียงแค่หาเวลาว่างหลังจากตอนหัวต่อนอนชาย ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวว่า "กรรมวิธีการผลิตในช่วงแรกจะใช้ไม้ไผ่ยาวประมาณ 1 คอก มาผ่าออกเป็นซี่ๆ ขนาดกว้าง 3-4 นิ้ว เรียกว่า Daun ในภาษามลายู หรือ ใบ จากนั้นผู้ตีจะนั่งเอาและหันฝ่าเท้าเข้าหากัน นำใบพาดบนเท้าแล้วใช้เปลือกมะพร้าวตีใบทำให้เกิดเสียงขึ้นมา" ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การเล่นกรือโต๊ะในช่วงแรกเริ่ม

ที่มา ; กรือโต๊ะเครื่องดนตรีพื้นเมืองภาคใต้[Video file]. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=LS8I9xH6PjE>

การละเล่นหรือโตะโดยวิธีการวางใบพาดบนเท้าอาจจะสร้างความไม่สะดวกให้แก่ผู้เล่น เพราะเมื่อตีไปนานๆ เริ่มทำให้ปวดเมื่อย ต่อมาจึงคิดหากรรมวิธีการเล่นหรือโตะรูปแบบใหม่โดยใช้วิธีการขุดหลุมลงบนดินแข็ง ลึกประมาณ 5-6 นิ้ว กว้าง 2-3 นิ้ว จากนั้นนำไม้มาเป็นหมอนรองใบบนปากหลุมทั้งสองข้างปรากฏว่าเสียงที่ได้จะดังและแน่นมากกว่าเดิม นับตั้งแต่นั้นมาการตีหรือโตะโดยวิธีการขุดหลุมเริ่มเป็นที่นิยมมากขึ้น แต่สำหรับกลุ่มคนที่เลี้ยงวัวเลี้ยงควายถือเป็นอุปสรรคเพราะสัตว์ประเภทนี้ต้องเดินไปหาอาหารตามที่ต่างๆ ไม่เป็นหลักเป็นแหล่ง ด้วยอุปสรรคดังกล่าวจึงคิดหาวิธีการใหม่ ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า "โดยใช้ผลมะพร้าวทั้งเปลือก มาผ่าหัวออกเล็กน้อยให้มีช่องเปิด เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 4 นิ้ว ขุดเนื้อมะพร้าวออกให้เกลี้ยง นำแผ่นไม้เนื้อแข็ง หนาประมาณ 1.5 นิ้ว ยาว 1.6 ฟุต กว้าง 9 นิ้ว มาวางพาดบนปากหลุม เจาะรูตรงกลางแผ่นไม้ให้ตรงกับหลุมมะพร้าวแต่เล็กกว่าหลุมผลมะพร้าวเล็กน้อย แล้วมัดแผ่นไม้กับผลมะพร้าวให้ติดกัน บนปลายแผ่นไม้ทั้งสองข้างใช้กบสาครรองทำหมอน บนหมอนข้างซ้ายสลักไว้ 2 เส้า แต่ละเส้าให้ห่างกันประมาณ 6 นิ้ว เพียงพอที่จะวางใบลงตรงกลาง บนหมอนข้างขวาเช่นเดียวกันสลักไม้ไว้และนำไปที่เจาะรูสอดลงกับสลัก เพื่อยึดใบไม้ให้เคลื่อนไหวเวลาตี" ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ตัวกร้อโตะจากผลมะพร้าว

ต่อมาหมอนที่ทำด้วยกบสาครก็เปลี่ยนใช้ยางรถจักรยานแทน เพราะคงทนและยึดหยุ่นดีกว่า ไปได้เปลี่ยนจากไม้ไผ่เป็นไม้ทลวาชะโอนหรือไม้เนื้อแข็ง ไม้ตีเปลี่ยนจากเปลือกมะพร้าวมาเป็นไม้ที่พันด้วยยางพารา ส่วนอื่นๆ ก็มีเติมเต็มลวดลายสีสันทนเปลือกมะพร้าวและแผ่นไม้ให้สวยงาม ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า "แต่อย่างไรก็ตามผลเสียที่ตามมาจากตัวกร้อโตะผลมะพร้าวคือ เมื่อโดนน้ำเปลือกมะพร้าวก็จะเสีย ต่อมาจึงเปลี่ยนมาใช้ให้ดินเผาปากแคบแทน แม้ว่าเสียงที่ได้กังวานกว่าหลุมผลมะพร้าว แต่ปัญหาของให้ดินเผาคือจะแตกง่าย" ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

ท้ายที่สุดกรรมวิธีที่ใช้มาจนถึงปัจจุบันโดยนำไม้เนื้อแข็งแทนเพื่อทำตัวกร้อโตะ เช่น ไม้ตาแป้ ไม้ตะเคียน เป็นต้น ไม้ที่ได้อาจแห้งตัดให้ได้ตามขนาดแล้วขุดให้เป็นหลุมส่วนใหญ่ให้เป็นหลุมปากแคบ ดังสังเกตได้จากภาพที่ 3 โดยทั่วไปตัวกร้อโตะมี 3 ขนาด คือ รุ่นเล็ก มีส่วนลึกไม่เกิน 20 เซนติเมตร รุ่นกลาง มีส่วนลึกไม่เกิน 24 เซนติเมตร และรุ่นใหญ่ มีส่วนลึกไม่เกิน 30 เซนติเมตร

ภาพที่ 3 กรือโตะในปัจจุบัน

สำหรับใบ จะทำจากไม้ตาแป๊ะที่แห้งลักษณะเหมือนกับตัว กรือโตะหนึ่งตัวจะมีใบ 3 อัน แต่ละอันมีเสียงแตกต่างกัน จะแบ่งเป็นเสียงต่ำ เสียงกลาง และเสียงสูง ขนาดของใบกว้างประมาณ 6-8 นิ้ว ยาวประมาณ 2-3 ฟุต สำหรับไม้ตี ทำด้วย ไม้เนื้อแข็งเช่นเดียวกันมีความยาวประมาณ 1.5 ฟุต ด้านที่ใช้ตีจะพันด้วยยางพาราให้มีความหนาพอประมาณ สรูปคือกรือโตะ ประกอบไปด้วยส่วนหลักๆ ที่สำคัญ ได้แก่ ตัว ใบ และไม้ ผู้ให้ข้อมูลกล่าววิธีการเล่นกรือโตะว่า "กรือโตะจะตีเป็นจังหวะที่ สนุกสนานตื่นเต้น แบ่งเป็น 3 จังหวะ คือ 1) จังหวะโหมโรง หมายถึงจังหวะก่อนเริ่มเล่นกรือโตะไม่ว่าจะเป็นการแสดงหรือ การประชันในที่นี้เพื่อทดสอบความสมบูรณ์และความพร้อมของอุปกรณ์ 2) จังหวะลีลา หมายถึงการตีจังหวะที่สนุกสนานผสม ลีลาการตีที่เร้าใจ สร้างสีสันให้กับผู้ชม 3) จังหวะประชัน หมายถึงจังหวะที่ต้องใช้กำลังในการตีเพราะสิ่งที่ประชันคือเสียงของ กรือโตะของตัวเองต้องไปกลบเสียงตีของคู่แข่งให้ได้ ในการประชันจะตั้งว่ากรือโตะวงใดที่ตีดังและสามารถกลบเสียงคู่แข่งได้ จะเป็นฝ่ายชนะ" ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

ลักษณะของการบรรเลง ในการแข่งขันแต่ละครั้งจะมีผู้เข้าร่วมแข่งขันมากถึง 30 ทีม จะแบ่งสายการแข่งขันโดยคณะกรรมการอาวุโสอย่างน้อย 3 คน กรรมการจะทำการแบ่งรุ่นการแข่งขันเป็น 3 รุ่น มีรุ่นเล็ก รุ่นกลางและรุ่นใหญ่ กรือโตะคณะ หนึ่งจะมีผู้เล่นอย่างน้อย 7 คน ประกอบด้วยหัวหน้าคณะทำหน้าที่ตีกรือโตะใบเอก บอกลัญญาณการเริ่มต้นและหยุด และ ผู้ร่วมตีมือ 2 และมือ 3 ทำหน้าที่ให้ลัญญาณเร่งจังหวะหรือลดจังหวะ และผู้ร่วมตีที่เหลือ ทำหน้าที่ตีให้เข้ากับจังหวะ ผู้ให้ข้อมูล ใดกล่าวเกี่ยวกับการจัดวางกรือโตะว่า "กรือโตะจะมีทั้ง 7 ใบจะมีรูปแบบตายตัวคือ มี 2 แถว แถวที่ 1 มี 4 ใบ แถวที่ 2 มี 3 ใบ วาง กรือโตะแต่ละใบห่างกันพอสมควรเพื่อไว้การย่นตีและเปลี่ยนใบได้อย่างสะดวก ฝ่ายคู่แข่งจะวางแถวใกล้ๆ กัน กรรมการ จะนั่งฟังตัดสินเสียงห่างจากสถานที่แข่งขัน 30-50 เมตร เมื่อเริ่มการแข่งขัน กรรมการจะให้คณะที่แข่งขันทีมแรกตี 3 พักหรือ 3 เพลงต่อเนื่อง เพลงละ 1-2 นาที หลังจากตีเสร็จเรียบร้อยอีกคณะก็เริ่มตีเช่นเดียวกัน จากนั้นกรรมการก็จะตัดสินคณะที่ ชนะ สำหรับคณะที่แพ้ต้องเปลี่ยนใบอันใหม่จนกว่าคณะใดเปลี่ยนใบครบ 3 อันก็ถือว่าเป็นผู้แพ้ในที่สุด" ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

ทั้งนี้การตัดสินจะดูจากเสียงของกรือโตะที่ตีออกมาว่า ดัง นุ่มนวล กลมกลืน และในคณะมีความพร้อมเพียงกว่า คณะที่ผ่านเกณฑ์ดังกล่าวจะเป็นฝ่ายชนะ ในส่วนความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับการเล่นกรือโตะ บางอย่างได้รับอิทธิพลมาจาก ฮินดู พราหมณ์เชื่อว่าสรรพสิ่งทั้งหลายมีพระเจ้าสถิตอยู่ ยกตัวอย่างเช่น ไม้ตาแป๊ะที่ถูกฟ้าผ่าและนำมาแปรเป็นรูปของกรือโตะ เชื่อว่าจะให้เสียงดังดุจดั่งฟ้าผ่า นอกเหนือจากนั้นมีความเชื่อว่ามีลักษณะเป็นไม้เนื้อขาวจะมีพญาไม้สิงสถิต ถ้าใครมีไว้ในครอบครองจะเป็นมงคลให้กับตนเอง ปกติเมื่อได้ไม้มาจะสลักไว้ในหลุมและมีเฉพาะใบเอกที่หัวหน้าคณะเพียงผู้เดียว บาง คณะมีการเซ่นสรวงบูชาพญาไม้ โดยมีข้าวเหนียวเหลืองกับไข่ไก่ดิบเป็นเครื่องสังเวยปิดไว้ที่ก้นหลุมกรือโตะ กระทั่งมีการเสก คาถาอัญเชิญพญาไม้มาประจำสถิตในตัวกรือโตะ ข้อควรระวังคือห้ามผู้ใดก็ตามทั้งชายหรือหญิงนั่งบนกรือโตะเพราะเชื่อว่าเป็นการไม่ใ้เกียรติ ไม่เคารพต่อพญาไม้และพญาไม้จะลงโทษผู้นั้นให้เจ็บป่วยโดยทันที

โอกาสที่จะเล่นกรือโต๊ะ ในสังคมมลายูส่วนใหญ่นิยมเล่นกันหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จเรียบร้อยแล้วหรือประมาณเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมีนาคมช่วงเวลาที่เหมาะสมคือคืนเดือนหงาย แต่สำหรับการประชันแข่งขันไม่มีวันกำหนดที่ตายตัว ทุกครั้งที่มีการแข่งขันกรือโต๊ะเกิดขึ้นหมู่บ้านแห่งนั้นจะมีบรรยากาศครึกครื้น สนุกสนานเพราะแต่ละหมู่บ้านหรือตำบลจะมีคณะกรือโต๊ะประจำพร้อมแข่งขัน นอกจากนี้แล้วยังนิยมเล่นกันในงานเฉลิมฉลอง งานเทศกาล งานสำคัญอื่นๆ ในหมู่บ้าน ได้แก่ งานพิธีเข้าสุหนัต (พิธีขลิบหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศชาย) งานมาแกบูละ (งานมงคลสมรส) หรืองานต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง เป็นต้น

2. การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมการละเล่นกรือโต๊ะชุมชนยะหออ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส การสืบทอดการละเล่นกรือโต๊ะจะใช้แบบวิธีดั้งเดิม คือ วิธีมุขปาฐะอันหมายถึงการยกเล่าต่อๆ กันมา โดยมีได้เขียนเป็นลายลักษณ์อักษร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) เสมือนครูที่มีประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ ชำนาญเป็นผู้ถ่ายทอดให้แก่ศิษย์อันหมายถึงคนรุ่นใหม่ ผู้สนใจ ผู้ศึกษา ด้วยวิธีอธิบายพร้อมสาธิตให้ดู ทั้งหมดนี้ต้องได้รับการถ่ายทอดจากปราชญ์ด้านกรือโต๊ะ เช่น จากคณะดาวทอง (Bintang Emas) ที่ยังคงไว้ซึ่งผู้รู้ ถ่ายทอดความรู้แก่ผู้มาศึกษาการละเล่นกรือโต๊ะและนำเสนอการละเล่นกรือโต๊ะในสถานที่ต่างๆ ที่ได้รับเชิญ ทั้งนี้การอนุรักษ์นั้น ควรได้รับทุนสนับสนุนจากแหล่งเรียนรู้จากหน่วยงานของรัฐบาล สิ่งเหล่านี้ทำให้ชุมชนหันมาสนใจศิลปวัฒนธรรมอันล้ำค่าที่มีในชุมชนมากขึ้น เป็นการสร้างกระบวนการทำงานในชุมชนเกิดความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ที่สำคัญเป็นภาพลักษณ์ของชุมชนและเยาวชนได้ภูมิใจในถิ่นบ้านเกิดของตนเอง ใช้เวลาวางให้เป็นประโยชน์ทุกระดับช่วงวัย การจัดตั้งชมรมหรือสมาคมเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะสร้างความเข้มแข็งให้กับมรดกที่มีอยู่ เพราะเกิดการขับเคลื่อนองค์ความรู้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านผู้ให้และผู้รับ ทำให้ปราชญ์ในชุมชนมีความรู้ที่แน่นขึ้น และการส่งเสริมการแสดงหรือการประชันแข่งขันในชุมชนหรือระหว่างชุมชนให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อต่อยอดแก่คนกลุ่มใหม่ได้แสดงความสามารถด้านกรือโต๊ะ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมการละเล่นกรือโต๊ะ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส มีประเด็นที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ อันได้แก่ 1) การศึกษาองค์ความรู้ศิลปวัฒนธรรมการละเล่นกรือโต๊ะ และ 2) การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมการละเล่นกรือโต๊ะในชุมชนยะหออ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส จึงขอนำอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาองค์ความรู้ศิลปวัฒนธรรมการละเล่นกรือโต๊ะ เป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตี ผลิตจากวัสดุในท้องถิ่นที่หาได้ง่าย ผลการวิจัยพบว่าประวัติความเป็นมาของการละเล่นกรือโต๊ะไม่ปรากฏอย่างชัดเจน เป็นการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น ผู้เล่นกรือโต๊ะในสมัยก่อนมีจุดมุ่งหมายสร้างบรรยากาศสุนทรีย์ระย้าให้ความสนุกสนานครื้นเครง จรรโลงจิตใจ ใช้เวลาวางจากการทำงานขณะเดียวกันวิวัฒนาการกรือโต๊ะเกิดขึ้นล้วนเป็นภูมิปัญญาของคนรุ่นก่อนในการประดิษฐ์คิดค้นซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 5 ช่วง เริ่มตั้งแต่การใช้เพียงเปลือกมะพร้าวตีใบที่พาดบนเท้า การใช้ไม้ตีใบที่วางบนปากหลุม การใช้ไม้ตีใบที่วางบนผลมะพร้าว และการใช้ไม้ตีใบที่วางบนโหนดินเผา และการใช้ไม้ตีใบบนไม้เนื้อแข็ง แต่ละรูปแบบมีรายละเอียดที่แตกต่างกันไป สิ่งที่สำคัญที่สุดของการตีกรือโต๊ะคือ เสียง ยิ่งเสียงกังวานมากเท่าไรยิ่งดี บ่งบอกคุณภาพของไม้ที่ได้ค้นหามา ตลอดจนช่างออกแบบกรือโต๊ะและควมวางดนตรีกรือโต๊ะด้วย แต่ละแห่งมีการตกแต่งลวดลายสวยงามแสดงเอกลักษณ์ของชุมชนนั้นๆ กรือโต๊ะที่ประดิษฐ์ขึ้นจากมือชาวบ้านที่ใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่นไม่เน้นความละเอียดของรูปทรงมากเมื่อเทียบกับความละเอียดละไมของเสียง กรือโต๊ะถือได้ว่าเป็นกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันจนเป็นวัฒนธรรม ความสามัคคี จุดรวมของชุมชนและสังคมทั้งนามธรรมและรูปธรรมที่ปรากฏอยู่ในวิถีชีวิต มีเกณฑ์กติกาการแข่งขันอย่างชัดเจนเพื่อแสดงศักยภาพของคณะและเครื่องดนตรีของผู้ประชันสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลำไย ไชยสาส์น (2542) ที่ได้ศึกษาดนตรีพื้นบ้านภาคใต้ไว้ว่ากรือโต๊ะเป็นดนตรีประเภทเครื่องตีชนิดหนึ่ง ที่ใช้ไม้ชิ้นหนากลองแทนหนัง ซึ่งสามารถนำมาใช้ตีบรรเลงให้เกิดเสียงต่างๆ ได้เช่นเดียวกัน เป็นกลองของ

กลุ่มชนชาวไทยมุสลิมแถบจังหวัดนราธิวาสเท่านั้น ปัจจุบันนำมาใช้ตีแข่งขันเพื่อความสนุกสนาน กรรมวิธีการทำหรือโต๊ะมีลักษณะรูปร่างเป็นทรงกลมฐานแคบ แต่ละส่วนจะมีชื่อปลีกย่อย อาทิ ตัวกรือโต๊ะ ฐานกรือโต๊ะ หน้ากรือโต๊ะ ออกกรือโต๊ะ ปากกรือโต๊ะ เสากกรือโต๊ะ และลิ้น ไม้ที่ทำกรือโต๊ะทำด้วยไม้เนื้อแข็ง เหนียว ทนทาน ไม้แตกง่ายนำมาผ่ามาเลื่อยตัดเป็นท่อนใหญ่ จากนั้นใช้ขวานฉากตกแต่งผิวภายนอกให้มีรูปทรงตามต้องการ ตัวกรือโต๊ะที่ทำด้วยไม้มีการขัดผิวภายในและภายนอก นิยมทาสีเหลือง สีเขียว สีแดง ลักษณะการนำมาใช้ในโอกาสคืนเดือนหงายหลังจากฤดูเก็บเกี่ยวและเทศกาลหรืองานสำคัญต่างๆ การแข่งขันถ้าเสียงไม้ดีก็ตัดสินว่าแพ้ในขณะที่เดียวกันเสียงตีที่นุ่มนวล กลมกลืนหรือพร้อมเพรียงกว่าจะเป็นฝ่ายชนะ มีความเชื่อเกี่ยวกับการนำข้าวเหนียวมาไหว้ครุที่ปากกลอง หรือใส่ในแก่นกรือโต๊ะก่อนการแข่งขัน และยังอธิบายวิธีการเก็บรักษาคือ ไว้ในที่สูงเพื่อไม่ให้ผู้คนเดินข้ามไปข้ามมา เก็บไว้ในที่ร่มมีหลังคาปิดมิดชิด ป้องกันการพุกร่อนจากฝนและแดด ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นสิ่งบ่งชี้ถึงองค์ความรู้ที่มีอยู่ของคนในชุมชนอำเภอแว้งกับศิลปวัฒนธรรมการละเล่นกรือโต๊ะ

2. การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมการละเล่นกรือโต๊ะในชุมชนยะหออ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส พบว่ามีกลุ่มประชาชนผู้มีความรู้ นักวิชาการทั้งในและนอกชุมชน หรือนักวิชาการต่างประเทศ ได้ทำการศึกษารวบรวมข้อมูลไว้อย่างละเอียดมามากพอสมควรตั้งแต่ความเป็นมาของการละเล่น ลักษณะ รูปร่าง รูปทรง รูปแบบ วิธีการตลอดจนองค์ประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องของการละเล่นกรือโต๊ะ ซึ่งควรมีการศึกษาถึงความสำคัญการละเล่นชนิดนี้ เนื่องจากแทบทุกครั้งที่การลงภาคสนามสัมภาษณ์กับผู้เกี่ยวข้องต่างๆ ในทำนองเดียวกันคือ ต้องการให้มีการดูแลรักษาเพราะคนส่วนใหญ่มองข้ามสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวประกอบกับความนิยมชมชอบของคนในพื้นที่น้อยลงดังนั้นสิ่งที่ควรปฏิบัติคือพยายามเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารองค์ความรู้เหล่านี้ให้มากที่สุดสอดคล้องกับ อัญญาณี คล้ายสุบรรณ (2550) ได้กล่าวว่าการจัดการองค์ความรู้ต้องมีการสร้าง การแสวงหา การค้นคว้า การรวบรวม การจำแนกประเภท การจัดระบบ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากทุกแหล่ง โดยอาศัยเครื่องมือสำคัญ คือ คนและเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ความรู้ที่ถูกต้อง ตรงตามความต้องการของบุคคล หรือองค์กรในการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์โดยรวม การรื้อฟื้นองค์ความรู้ศิลปวัฒนธรรมการละเล่นกรือโต๊ะ มีหลากหลายวิธีที่ส่งเสริมให้ผู้คนหันมาสนใจไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมการจัดเวทีการแสดงโชว์ตามเทศกาลต่างๆ ในพื้นที่ เช่น งานวัฒนธรรมประจำอำเภอ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้คนและเยาวชนในชุมชนมีความสนใจและมีทักษะด้านการละเล่นกรือโต๊ะ ซึ่งเห็นว่าเป็นเรื่องที่ดีที่ควรส่งเสริมเพราะเป็นการดูแลรักษาศิลปวัฒนธรรมโดยทางอ้อมและแสดงให้เห็นความสำคัญของการละเล่นดนตรีประเภทนี้มากขึ้นกว่าเดิม สอดคล้องกับ ฉัตรวลี ทองคำ (2557) ได้กล่าวว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านดนตรีพื้นบ้านนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายทั้งในเรื่องของการจัดการ และงบประมาณสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง และควรจัดทำหลักสูตรดนตรีพื้นบ้านระยะสั้น จัดทำเอกสารเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้ไปในทิศทางเดียวกัน และนำองค์ความรู้เข้าเป็นส่วนหนึ่งในอัตลักษณ์นราธิวาส ซึ่งการปรับใช้ความรู้นั้นเกิดขึ้นหลากหลายรูปแบบ ตั้งแต่การปรับใช้ความรู้ที่ได้จากการศึกษา อาทิ การส่งเสริมความแพร่หลาย การมุ่งชี้ให้เห็นคุณค่าเพื่อการอนุรักษ์ อาทิ พิพิธภัณฑ์ หรือแหล่งรวบรวมข้อมูลชุมชน ไปจนกระทั่งการปรับใช้หลักวิชา แนวทาง และวิธีการได้มาซึ่งความรู้ให้เป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้ (ทรงพล เลิศกอบกุล, 2559)

สรุป

จากการวิเคราะห์องค์ความรู้ศิลปวัฒนธรรมการละเล่นกรือโต๊ะในชุมชนยะหออ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส ข้างต้น จะเห็นได้ว่าการศึกษาเชิงคุณภาพมานุษยวิทยาของวิทยานิพนธ์นำมาตีความและพรรณนาทำให้เกิดองค์ความรู้ต่อการพัฒนาชุมชนด้านการละเล่นดนตรีพื้นบ้าน ด้วยเหตุนี้ องค์ความรู้ศิลปวัฒนธรรมการละเล่นกรือโต๊ะเป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาซึ่งกันและกันในทุกๆ ด้าน การตีกรือโต๊ะเป็นที่นิยม เพราะจะเกิดเสียงที่เราทำให้ผู้ฟังสนุกสนาน ทั้งนี้องค์ความรู้ที่ได้รับความเกี่ยวเนื่องกับวัฒนธรรมการเป็นอยู่ของชุมชน ได้แก่ความเป็นมาการทำกรือโต๊ะทั้งวัสดุในท้องถิ่นหรือการประดิษฐ์จากฝีมือคนใน

ชุมชนเอง การดูแลรักษาอย่างประณีตตามวิถีชีวิตของมลายูชายแดนใต้ การนำไปใช้ในโอกาสต่างๆ ที่สำคัญในชุมชน เช่น งานมงคลสมรสตามประเพณีของคนในพื้นที่ การประชันความสามารถทักษะและลีลา ความรู้สึนึกคิดและความเชื่อ ทั้งหมดล้วนบ่งชี้ถึงเอกลักษณ์หรือโต๊ะ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส ให้เป็นที่รู้จักผ่านศิลปวัฒนธรรมการดนตรี

ผู้วิจัยได้ลงภาคสนามศึกษาในชุมชนรวบรวมสิ่งที่มีหรือหลงเหลืออยู่ตามพื้นที่ที่เคยปรากฏของการละเล่นกรือโต๊ะตามคำบอกเล่า วิเคราะห์ภูมิปัญญาเครื่องดนตรีอันเป็นมรดกของคนในพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์ที่สำคัญอันโดดเด่น กล่าวคือ เป็นองค์ประกอบการรวมกลุ่มคนในชุมชนทำกิจกรรม สร้างกฎเกณฑ์ในสังคมตามความต้องการของมนุษย์ ซึ่งแท้ที่จริงผู้ที่มีความรู้ความสามารถควรตระหนักไปถึงการปลูกฝังให้มีทัศนคติที่ดีต่อการละเล่นกรือโต๊ะ และอีกประการคนที่มีความสามารถต้องทบทวนการอนุรักษ์และรณรงค์ให้ศิลปวัฒนธรรมการละเล่นกรือโต๊ะเข้าถึงคนรุ่นใหม่ให้ได้ ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมการละเล่นกรือโต๊ะเหมาะที่จะสร้างให้เกิดรูปแบบแหล่งเรียนรู้ประจำชุมชนหรือประจำอำเภอ นอกเหนือจากนั้นการจัดตั้งชมรมหรือสมาคมก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะรักษาองค์ความรู้ได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 เพื่อนำผลวิจัยไปเป็นแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการเป็นแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมการละเล่นกรือโต๊ะแก่ชุมชนอื่นๆ ตลอดจนหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

1.2 ภาครัฐและภาคเอกชนต้องร่วมคิด ร่วมทำ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งชมรมวงดนตรี กรือโต๊ะ หรือยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ถืออนุรักษ์มรดกแห่งภูมิปัญญาที่สร้างเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมให้กับคนในชุมชน

1.3 ผลจากการเก็บข้อมูลสามารถเผยแพร่ในรูปแบบภาพถ่าย เอกสาร หนังสือหรือทางอินเทอร์เน็ตให้กับผู้สนใจได้ศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาวิจัยการแข่งขันดนตรีกรือโต๊ะที่ใช้ประชัน เพื่อดูระดับเสียงให้มีความแม่นยำมากยิ่งขึ้น

2.2 ศึกษาเปรียบเทียบศิลปวัฒนธรรมดนตรีกรือโต๊ะด้านการผลิต การออกแบบ การตกแต่งตัว กรือโต๊ะ ตลอดจนประเพณีที่เกี่ยวข้องกับประเทศเพื่อนบ้าน

2.3 ศึกษาวิจัยประวัติความเป็นมาเครื่องดนตรีบ้านเอกลักษณ์คล้ายรำมะนา เป็นเครื่องดนตรีชนิดหนึ่งของชาวไทยสุลิมภาคใต้นิยมเล่นกัน

รายการอ้างอิง

- ฉัตรวลี ทองคำ. (2557). ดนตรีพื้นบ้านกับการเป็นแหล่งเรียนรู้ของจังหวัดน่าน. *วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่*, 6(4), 95-107.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2552). *ดนตรีศึกษา: หลักการและสาระสำคัญ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐพจน์ โพธิ์เจริญ. (2559). การสืบทอดและอนุรักษ์ดนตรีของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง ตำบลดอนคา อำเภออุ้มผาง จังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 7(1), 9-23.
- ทรงพล เลิศกอบกุล. (2559). มานุษยดนตรีวิทยาภาคสนาม: แนวทางการทำงานของเจอร์ลด์ ไดค์ (Gerald P. Dyck) กับการปรับใช้ศึกษาดนตรีในพื้นที่อื่น. *ดนตรีล้านนาฉบับบ้าน: Gerald P. Dyck กับการศึกษามานุษยดนตรีวิทยาในดนตรีล้านนา*, 1(1), 47-59.

- ปัญญา รุ่งเรือง. (2549). *หลักวิชามานุษยดุริยางควิทยา: เอกสารคำสอน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ภาควิชาดนตรี.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ลำไย ไชยสาส์. (2542). *การศึกษาเครื่องดนตรีพื้นบ้านภาคใต้*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาเอกไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ศรัณย์ นักรบ. (2557). *ดนตรีชาติพันธุ์วิทยา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อุทิศ รัตมี. (2548). *ดนตรีพื้นบ้านสุรินทร์ทางชนานกับคนรุ่นใหม่จริงหรือ? วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 1(1), 89-92.
- อัษฎาณี คล้ายสุบรรณ. (2550). *การจัดการฉบับปฐมบท*. นครปฐม: เพชรเกษม พรินต์ติ้ง กรุ๊ป จำกัด.
- Bakar, A. L. A. (Penyelenggara). (2001). *Adat dan patriotisme: ke arah penubuhan Lembaga Adat Melayu Melaka dan Majlis Adat Serumpun. Adat Melayu Serumpun*. Melaka : Perbadanan Muzium Melaka.
- Youtube. (2017, October 1). *กรือโต๊ะเครื่องดนตรีพื้นเมืองภาคใต้* [Video file]. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=LS8I9xH6PjE>